

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Vabilo na naročbo in prošnja.

S 1. oktobrom se lahko naroča „**Sloven-
Gospodar**“ do konca t. l. Naročnina znaša
samo 80 krajcarjev. P. n. deležnike kat. tisk.
društva, ki še letnine za 1875 niso plačali, uljudno
prosimo, da zaostali znesek doposlato blagovolijo.
P. n. naročnike „Slov. Gosp.“, ki so z naročnino
kaj zaostali, prosimo, da bi hoteli dolžne zneske brž
ko bo mogoče poplačati.

Opravištvu „Slov. Gospodarja“.

Baron Reyer in poslanec g. Herman pri oblet- nici kat. društva v Mariboru.

O kat. društvihi potem o potrebi, vse konser-
vativce na Slov. Štajerskem zbrati in vrediti, je
prvi govoril g. baron Reyer prilično sledeče: ve-
lika vojska, trda borba razsaja sedaj po vsej
Evropi in tudi v Ameriki. Neverstvo se bori zoper
Cerkvo Kristusovo. Liberalci so tej borbi dali
lažljivo ime: kulturna borba, t. j. vojska za
omiko, kakor da bi nevera bila prava pot do
omike, sv. Cerkva pa mati surovinstva in divjaštva!

Omenjena vojska je že starodavna. Začela se
že z uporom angeljev zoper Boga in s zapeljanjem
človeka po besedah: bodeta tolako, kakor Bog!
Te vojske še sedaj ni konec, marveč začela je
razsajati, kakor malokdaj poprej tako. Neverneži
si prizadevajo po vsej sili ljudem iz src poruvati
vero na čeznaturni jihov cil in konec; hočejo jih
popolnem zemlji in na pozemeljsko prikleniti. Temu
se ustavlja sv. Cerkva. Neprenehoma kaže lažnji-
vost in nevarnost nevere, neprestano spominja ljudi
na jihov nebeški poklic. To pa jezi nevernike ter jih
vedno navdaja s sovraštvom do Cerkve, jim dela
pogum, da se drznejo božjo naredbo preganjati, zati-
rovati, ter jeni upljiv po postavah zatreti in uničiti.
Veliko milijonov ljudi se da slepiti in od frajmar-
rerjev za nos voditi. Ti so namreč po svojih skriv-
nih družbah vodniki, pravi general-štab vse kul-
turne borbe. Tem veruje na milijone ljudi in misli,
da se tako bližujejo pravemu napredku in omiki.

Ali v resnici rušijo vse, kar je krščanstvo posta-
vilo lepega, poštenega i blagega ter pripravljajo
ljudi čedalje bolj zrele za večno puntanje, razsa-
janje in rogovilenje. Zgodovina poslednjih 100
let nam to v krvavih pismenkah popričuje. Nikoli
ni bilo po Evropi toliko puntov in prekucij, kakor
ravno v tej dobi novošegne nevere. Čuditi se temu
ni! Kajti ljudje, ki se dajo zapeljati v upor do
Boga in Cerkve, so kmalu pripravljeni v puntanje
zoper državno oblast.

In na to sedaj ljudje delajo, kakor da bi vse
gorelo. Človeka spreletava strah in groza, kako
hudo da je neverstvo pri nas razširjeno in kako
se širi zlasti po novinah, knjigah in šolah. Nek
star prekucuh je rekel: „leta 1848. smo cesarje in
kralje pregnali s silo. Toda ljudstvo bilo je še
preveč verno. Zato smo propadli. Vendar sedaj
stopamo sicer po malem, pa varno in gotovo do
istega cila s tem, da mlajino krščanstvu izneve-
rujemo!“

Tedaj kulturna borba meri na to, da upljiv
Cerkve zatere, božjo veljavo Cerkve in države po-
bije in človeško družbo krščanstvu izneveri. Dva
tabora si stojita drag drugemu sovražna nasproti.
Primirja med njima ni. Ali Kristusa ali Beliala
— enega si mora izvoliti vsak; ali smo s Kristu-
som in jegovo Cerkvo ali pa smo z Belialom.

Noben človek, kateremu je res mar krščan-
ska podlaga človeške družbe, jehi napredek v
katoliškem smislu, ne more in ne sme tukaj rok
križem držati, marveč krepko se potegovati za naj-
dragocenejše svetinje človeškega rodu. Vsak se
naj zveže z enakomislečimi. Kajti pri tej silni
vojski je treba zbranih, zedinjenih moči. Raz-
deljene, zdrobljene ne opravijo ničesar. Le zdru-
žene moči so tehtne. To že zdrava pamet kaže.
Zato je treba še samo pomisliti, kako bi se naj
verniki zbirali in družili? Tukaj se nam ponuja
dvojna pot; ali osnujemo mnogo malih kat. polit.
društev po posameznih srenjah, farah itd., ali pa
napravimo eno veliko društvo, ki bi obsegalo celo
deželo ali škofijo. Skušnje učijo, da imajo velika
društva mnogo prednosti pred malimi. To vidimo.

na Českem, še bolj pa v Gornj. Avstrijskem. Tukaj šteje kat. društvo 23.000 udov; ima lastne novine, tiskarno, posojilnice itd.

Vendar kamorkoli jo konservativci na Spod. Štajerskem ukrenejo, vselej bo jim treba vzajemnosti in prave katoliške srčnosti!

L. 258. je stal škof sv. Ciprijan pred rimskim sodnikom. Ta ga praša: „Si ti Tasej Ciprijan?“ Tako mi je ime. „Si ti škof Kristijanov tega mesta?“ Sem. „Sveti cesarji ti ukažejo, rimskim bogovom darovati!“ Tega ne storim. „Pomisl!“ V tako sveti zadevi ni potrebno več pomišljati, stori, kar imaš ukazane! Nekoliko trenutkov potem bil je sv. Ciprijan ob glavo djan. Foda ljudstvo se je nad tem nenavadnim zgledom krščanske srčnosti tako zavzelo, da je na glas upilo: pojdemo, umerjimo ž njim! Sodnik se njih ni upal dotakniti. Par mesecev poznej je cesar Decij bil umorjen in sv. Cerkev preganjanja rešena. —

Enako srčno hočemo tudi mi svoje versko prepričanje povsod jasno in glasno kazati. Verni Katoličani smo, kot verni Katoličani hočemo povsod postopati, posebno v katoliških družtvih! Tako bomo najbolj služili sv. Cerkvi, svetlemu cesarju in naši milej Avstriji. — Naposled je spregovoril g. Herman in priporočil poskus z edinim, velikim društvom za Slov. Štajer. Njegov nasvet se je sprejel in društvenemu odboru naložila dolžnost, poizvedeti in vse pripraviti, da se ali novo društvo osnuje ali pa mariborsko tako raztegne, da bo imelo pravico povsod zborovati.

Odbor se je dela kmalu poprijel. O svojem času bo „Slov. Gosp.“ poročal, s kakim uspehom.

Cerkvene zadeve.

V bogoslovje Mariborsko se je oglasilo 8 gospodov, med njimi več vojakov in takih, ki še hočejo maturko popraviti. Ni tedaj zanesljivo, da vseh 8 v bogoslovje pride.

Duhovne vaje za duhovnike lavantinske škoije so se na Slatini ta teden vršile. Udeležilo se jih je 70 gospodov z milost. knezoškofom vred.

Bogoslovski profesuri ste razpisani na Mariborskem bogoslovju. Prva za svetopisemske znanosti starega testamenta in orientalske jezike. Druga pa za pravno ali moralno. Plačilo znaša 630 fl. Konkurni izpit je pismen in se bo vršil 6. oktobra.

Denarstvena podpora dijakov iz premoženja Viktorinuma in Maksimilijanuma se je ustavila. Skušnje so učile, da ovo podpiranje dijakov ni rodilo zaželenega sadu. Kupila se bo tedaj v Mariboru hiša, kder bodo sprejeti dijaki se izrejali pod potrebnim nadzorovanjem. Kakor so sedaj mestni ljudje in gimnazije, morajo dijaki zgubiti duhovni poklic, čeravno so ga od Boga prejeli.

Župnik Lesjak, ki je moral na poti v ječo umreti, še pri pogrebu ni dobil miru. C. kr. namestnik Widmann je poslal žandarje, ki so v trojno trugo zabitega mrliča spremljati morali z nastavljenimi bajoneti iz Ribnice do Sodršice, kder rajnega župnika niso smeli v cerkvo postaviti, ampak navadno pokopati. No, Fladung in Wiedmann sta se skazala!

V Bukareštu na Romunskem se število Katoličanov sred razkolnikov in Judov množi. Ondi stoluje že poseben škof, ki je te dni ogelni kamen položil krasni novi stolni cerkvi. Slovesnosti se je udeležilo 50.000 ljudi in množicam pridgalo: francoski, laški, nemški, romunski, poljski in magjarski. Mnogo daril za cerkvo je došlo tudi iz Avstrije.

Kraljica bavarska, mati sedanjega kralja, rojena pruska princesinja in lutrovka, ki se je pa letos spreobrnila h katoliški veri, zahaja pogosto k nam čez avstrijske meje, da tukaj posluša č. oo. jezuite, in opravlja svetoletniške pobožnosti. Doma na Bavarskem je vse to prepovedano. Tako delajo s Katoličani frajmavrerji in liberalci, kder do oblasti spležejo. Neverstvo in krivoverstvo dobi prosto pot, prava vera in jeno bogočastje pa se brezobzirno na vernike prepové. To je nova svoboda?!

Nekateri prirodoslovci grački so napravili izlet v Švamberg. Vzeli so seboj več dijakov gimnazijalcev. Ti so v Švambergu tamošnje goro Kalvarijo grdo oskrunili. Neverni in zlobni paglavci so Kristusu, Mariji, sv. Janezu in drugim podobam glave, nose, ušesa odbili in sploh grdobno razdelali. Kaj bo iz take mlajine?

Gospodarske stvari.

Ima-li se gosto ali redko sejati?

M. Čas setve tirja od kmetovalca toliko marljivosti in dela, kolikor malokteri drugi čas med letom. Kratki dnevi setve imajo na pridelek cellega leta veliko važnosti in vpliva. Če tedaj tukaj na stare in kmetovalcem več ali manj znane stvari pozornost naših kmetovalcev obračamo, godi se to le, ker je reč velike imenitnosti. Saj se dostikrat najstarejšim in skušenim kmetom pri-meri, da jim je ta njiva pregošča, ona prereditko posejana. Naj so tedaj te vrstice, če že nič drugega, opominj, da naj je kmetovalec, kolikor mogoče pri setvi sam pričujoč in da vso svojo skrb na njo obrne.

Če prašamo, kako močno moramo sejati, tako se na to vprašanje z določenimi številkami ne da odgovoriti. To je namreč najbolj odvisno:

1. Od zemlje in od tega, kako je obdelana. Rastlina se bode toliko popolnejše razvila, kolikor več hrane jej zemlja v lahki sprejemavni obliki ponuja. Važno za množino semen, ki se mora posejati, je tudi globočina prsti, ker v globočejši